

ЕВРОПЕЙСКА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

ЕВРОСИСТЕМА

ПРОЦЕДУРИ ЗА СПЕШНА ПОМОЩ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ЛИКВИДНОСТ

(процедурите във връзка с ролята на Управителния съвет съгласно член 14.4 от Устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка по отношение на предоставянето на спешна помощ за осигуряване на ликвидност на отделни кредитни институции)

Кредитните институции от еврозоната могат да получават кредит от централната банка не само чрез операциите по паричната политика, но по изключение и посредством спешна помощ за осигуряване на ликвидност.

Спешна помощ за осигуряване на ликвидност означава национална централна банка (НЦБ) от Евросистемата да предостави:

- а) резервни пари и/или
- б) каквато и да е друга помощ, която може да доведе до увеличение на резервните пари на платежоспособна финансова институция или група от платежоспособни финансови институции, която има временни затруднения с ликвидността, без такава операция да бъде част от единната парична политика. Отговорността за предоставянето на спешна помощ за осигуряване на ликвидност е на съответната (съответните) НЦБ. Това означава, че всякакви разходи и рискове, произтичащи от предоставянето на спешна помощ за осигуряване на ликвидност, се поемат от съответната НЦБ.

Все пак член 14.4 от Устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка (Устав на ЕЦБ) възлага на Управителния съвет на ЕЦБ отговорността да ограничи операциите по предоставяне на спешна помощ за осигуряване на ликвидност, ако счете, че те са несъвместими с целите и задачите на Евросистемата. Такива решения се вземат от Управителния съвет с мнозинство от две трети от подадените гласове. За да може Управителният съвет да прецени точно дали е налице такава несъвместимост, той трябва да бъде уведомяван своевременно за подобни операции. Процедура за тази цел е налице от 1999 г. и оттогава тя е била предмет на редовно преразглеждане. По-долу са представени накратко най-важните особености на текущата процедура:

По правило НЦБ уведомяват ЕЦБ за подробностите по всяка операция за спешна помощ за осигуряване на ликвидност най-късно два работни дни след провеждането на операцията. Информацията трябва да включва най-малко следните елементи:

1. контрагента, на когото е била/ще бъде предоставена спешната помощ за осигуряване на ликвидност;
2. вальора и падежа на спешната помощ за осигуряване на ликвидност, която е била/ще бъде предоставена;
3. размера на спешната помощ за осигуряване на ликвидност, която е била/ще бъде предоставена;
4. паричната единица, в която е била/ще бъде предоставена спешната помощ за осигуряване на ликвидност;
5. обезпечението/гаранциите, срещу които е била/ще бъде предоставена спешната помощ за осигуряване на ликвидност, включително оценката на предоставеното обезпечение, дали по него е приложено дисконтиране, и, където е приложимо, подробности за предоставената гаранция и условията на договорните предпазни клаузи;
6. лихвения процент, дължим от контрагента по спешната помощ за осигуряване на ликвидност, която е била/ще бъде предоставена;
7. конкретните причини, поради които е била/ще бъде предоставена спешна помощ за осигуряване на ликвидност (напр. искане за допълнително обезпечение, изтичане на депозити и т.н.);
8. оценка на органа за пруденциален надзор на ликвидната позиция и платежоспособността на институцията, получаваща спешна помощ за осигуряване на ликвидност, в краткосрочен и средносрочен план, включително критериите, въз основа на които е направено положително заключение за платежоспособността; както и
9. където е релевантно, оценка на трансграничните измерения и/или потенциалните системни последствия от ситуацията, довела/водеща до необходимост от предоставяне на спешна помощ за осигуряване на ликвидност.

Трябва да се предоставя последваща информация по всички елементи, изброени в точки 1—9 по-горе, ако такава не е била вече предоставена предварително. Необходимо е всяка информация да се актуализира на ежедневно, в случай че има промяна спрямо предходния ден. Освен това Управителният съвет може да вземе решение да поиска допълнителна информация от съответната НЦБ или да разшири изискванията за информация/отчетност и/или да ги направи по-строги в конкретни случаи, ако прецени, че това е необходимо.

В случай че съвкупният размер на операциите за спешна помощ за осигуряване на ликвидност, предвидени за дадена финансова институция или дадена група от финансови институции, надхвърли прага от 500 млн. евро, участващата (участващите) в операциите НЦБ трябва да уведоми (уведомят) ЕЦБ възможно най-рано преди предоставянето на предвидената помощ.

В случай че съвкупният размер на операциите за спешна помощ за осигуряване на ликвидност, предвидени за дадена финансова институция или дадена група от финансови институции, надхвърли прага от 2 млрд. евро, Управителният съвет преценява дали е налице риск спешната помощ за осигуряване на ликвидност да е несъвместима с целите и задачите на Евросистемата. По

искане на съответната (съответните) НЦБ Управителният съвет може да вземе решение да определи праг и да не възразява срещу предвидени операции за спешна помощ за осигуряване на ликвидност, които не надхвърлят този праг и се провеждат в предварително определен кратък период от време. Такъв праг може също така да се отнася за няколко финансови институции и/или няколко групи от финансови институции по едно и също време.

НЦБ предоставя следната информация най-малко три работни дни преди заседанието на Управителния съвет, на което трябва да се обсъди искането:

- цялата налична предварително информация по елементите, изброени в точки 1—9 по-горе, съгласно посочените в тях условия. Когато прагът се отнася до няколко финансови институции или няколко групи от финансови институции по едно и също време, информацията следва да се предостави банка по банка; и
- прогноза, обхващаща по принцип периода до следващото редовно заседание на Управителния съвет, относно недостига на финансиране за всяка отделна банка, за която е предвидено да получи спешна помощ за осигуряване на ликвидност, въз основа на два сценария: очакван сценарий и стрес сценарий.

Тези процедури имат за цел да се осигури адекватно изпълнението на ролята на Управителния съвет по член 14.4 от Устава на ЕСЦБ по отношение на предоставянето на спешна помощ за осигуряване на ликвидност на отделни кредитни институции. Те са задължителни за всички НЦБ, а адекватността им се преразглежда на редовни интервали.